

fil de pua

Tipografia i logos: Albert Pinya

Any 0 / Núm. 1. / Juny, 2014

Blai Bonet, fragment de “Mar de Montdragó”

Amic clar com el pa,
quan la guerra civil d’Espanya alçava
la blancor dels camins, jo era un al·lot
que duia corns i escorça a les butxaques.
El foc del poble i el tigre terrestre
obscurien la calç dins les cases,
i el noi, que ara no sóc, anava al mar
de Montdragó i duia a la cintura
de cuiro una pistola niquelada.
Una mort de jugueta, noble amic,
una mort verda duia i desaparava
als grocs narcisos de garriga, als cans
i als genolls de les dones florejadades.
Jo era un nen de la guerra, un nen d’espines,
que, al costat de la mar de la Montdragó,
portava **fil de pua** a les entranyes.
Però avui he tornat amb la més tensa
i pura humanitat a la mata agra,
als pins verdíssims, a les roques grises
de verdor curta i ànima estepària.

Fotos de Joan Josep Marcó

El bon poema és l'única vanitat tolerable d'un poeta.

Quin interès té el poema quan és posat al servei exclusiu de l'espectacle canonitzant del seu executor? Cap, més enllà del foc d'encenalls, de l'efecte cinematogràfic.

La poesia sols és tal si situa els límits. Límits dellà els quals tot llenguatge està vetat. Límits fils de pua, agrests, fendidors, que impel·leixen a ser vulnerats, contra els quals hom sent el desig pregó de fregar-s'hi fins a fer-hi la pell, la llana compixada de l'ovella esgarriada.

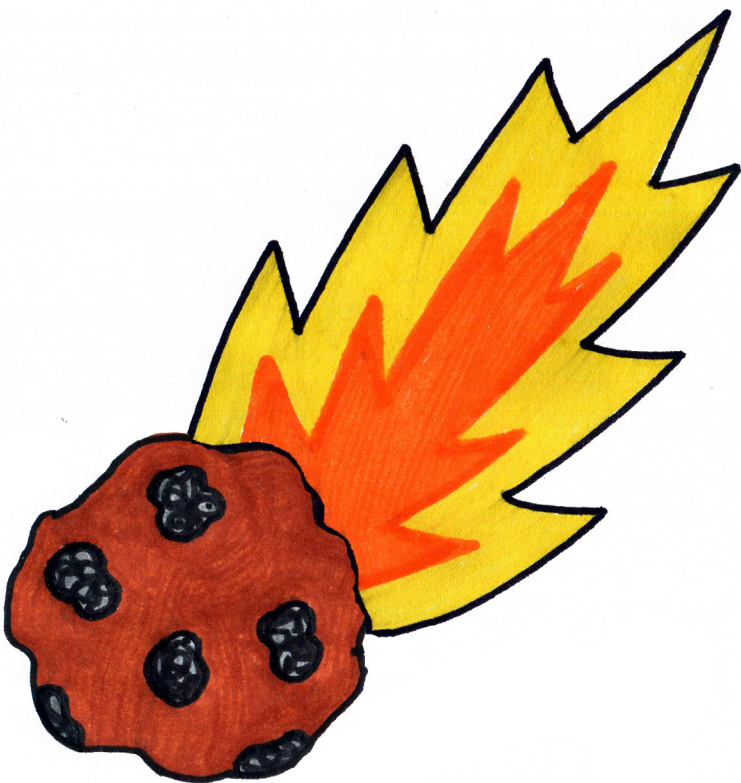
Fil de pua per no transitar impunes, per no romandre indemnes.

Planemo,

Des de temps immemorials l'ésser humà s'ha inspirat en la natura, de fet podem dir que cap gran creació humana no n'és aliena. Podem constatar que aquesta inspiració no s'ha produït de manera unívoca, i basti com a exemple la distinció entre natura naturata i natura naturans. La primera refereix l'acte imitatiu d'un ens o d'un fet concret de la natura. L'altra apunta a la manera com aquesta actua, el que suposa una més o menys profunda concepció de la mateixa i, tradicionalment i en darrera instància, del procés generatiu.

A Fil de Pua no hi ha res de beatífic, no van per aquí els trets, més bé tot el contrari: es tractaria de poder fer paral·lel l'actual moviment pel qual allò transcendent s'empetiteix a mesura que anam capint el caràcter immanent del Multivers.

Fil de pua

Per açò, res o poca cosa no pretenem saber dels creadors, ens volem enverrirar dins la cosa creada, emmalaltir-nos en ella: retornar el valor al poema, lluny d'hagiografies i capelletes, albirar el firmament per trobar-hi misteriosos, astoradors Planemos:

planetes que per una eventualitat de la llei de la gravitació universal han sigut desposseïts del confort i la seguretat que suposava orbitar reiteratiu al voltant d'una estrella

i ara,

rodamóns,

vagaregen per

l'espai infinit del cosmos, lliures i allunyats de l'esclavatge de qualsevol astre.

Què més pur i terrorífic que aquestes grans masses de matèria en allò (falsament) buit!

Planemos, poemes emancipats de la font d'energia que els segregà; així de pures les volem, a les creacions, sense més referències a l'autor que les de la pròpia substància que les conforma, integra i desintegra i que, per un atzar, s'entrebanquen entre els fils de pua que des d'ara deixam estesos arreu.

Descobrirem nous cossos celestes amb brillantor pròpia, copròlits tal volta? És immensament gran i fluïda o tot just un miserable pèlag estancat aquesta geografia poètica que habitam? Segueixen les òrbites lògiques o fan quelcom d'imprevist els cossos coneguts?

Tot això, i molt més aspira a suscitar en forma de debat estètic la turba agitada de Fil de Pua.

Benvinguts i atents als planemos, alguns només passen per davant nostre una vegada en la vida i a una velocitat, adesiara, envejada per la llum.

d'Emili Sánchez-Rubio

. Tant si volem, com si no,
un mac sol no fa paret,
perquè ordre i sentit no són,
no poden ser, dimensions
autònomes, poc o gens
relligades d'aquesta
claror que tot ho emporca.
Si fins ara no has entès
per què mestres i llibres
et mostraren separades
sintàctica i semàntica,
és que en tu feu efecte
el mite oficial, vertader,
de què hom pot significar
separadament de la
burocràcia existencial
amb què l'Estat l'enjova.
Tu ho saps prou bé, aquests macs
no han esdevingut paret
per caiguda atzarosa,
és l'estructura forçada,
la postura obligada
amb què sotmetem el món
l'esclavatge que engendra
allò que els subvencionats
cappares anomenen
primacia de l'espècie,
en definitiva, un tot
de sistemes emergents.

- A ningú ja no sorprèn
la desembocadura
del teu cant pretensions.
Si fessis quelcom útil
en lloc de justificar
la teva malsofridura,
per ventura veuries
que aquesta manera
d'esmorrellar les pedres,

d'encabir-les dins el buit,
és la mateixa amb què els teus
ancestres fabricaven
els primers dels bifaços:
clars, tallants, intransigents,
com un sol definitiu,
com un concepte afinat.

- Per què idò un mur, i no
un pont, escala o portal?
Es bocinar el món, ta'teix,
no el feu més digerible,
perquè, cal no oblidar-ho:
el sedentarisme mental
és el més escleròtic
de tots els suïcidis.
Aquesta por a la incerta
vastitud del silenci
t'empedreeix també a tu.
És en els silencis on
els parlants sobreviuen,
és per les encletxes que
les murades alenen.
Mira-les, oferint-se
com vagines eferents,
irredemptes i descloses,
elles són la vel·leïtat,
només elles l'entropia
que la partió farà caure.
Deixau créixer els romeguers!
que les llebres els marges
esbaldreguin i el ramat
els assalti delejant
tendres pastures noves!
Un mot sol no fa presó.

de Jaume Munar

Tres.

Pels carrers anàvem plegats.

- Si sota els peus us poso una catifa,
perquè em trepitgeu el cap?

Tres.

Si dos desapareixien,

tan sols un

s'emmarcava dins el mirall

i sempre retenia l'alè.

Si dos estaven fets de boira,

tan sols un

vivia de solitud.

*

Sense mai

poder-se separar,

en fila,

les teves vèrtebres

agafades de la mà.

Digues

qui t'ha volgut

des d'un principi

sense buit.

Digues per què.

*

Et rebaixaran

la vida

darrere els ulls.

La darrera pèrdua de salaborr.

Tots som àngels

en el moment de la caiguda.

*

Després

on amagaràs el foc?

Com la gravaràs aquella dent

sobre la pell?

Estimar-se

fent-se segells

de por.

*

En la trama de la pluja
vaig amagar el ganivet
i xopa
vaig descobrir
que creixia de tu.

de Lucia Pietrelli
(poema i foto)

*

Quan tot va acabar,
ell tornà
a ajuntar les mans,
ella també.
Tu i jo, fora mirall
vàrem romandre
amb un nom de vidre
enfonsat
en cada palmell.

La ciència vista pels poetes. Química.

Em toca a mi parlar de la visió poètica de la Química, i no és pas un tema fàcil. Jo som escriptor de versos, però la meva professió vocacional és la Química, per tant, tenim una trunyella mental difícil d'esbandir.

Si em pos en una visió aliena, el primer que arriba al pensament és la bellesa de les imatges. Així, les formes cristal·lines dels minerals com els octaedres perfectes i fluorescents de la fluorita, com l'esclat metàl·lic esplendent d'una piritita que defineix cubs quasi perfectes. Així se'n deriva que possiblement els poliedres platònics no són més que un refinament idealista de les formes de la natura. Però també són bellíssimes les làmines dels llibres antics amb els muntatges del laboratori amb estris per destil·lar els esperits, amb forns tubulars per obtenir, per exemple, el tetraclorur de silici, que si és tocat per l'aigua de l'aire s'esvaeix amb els blanquinosos gasos del clorur d'hidrogen...

Ens colpeixen també els dibuixos de les estructures cristal·lines, que avui en dia amb l'ordinador un pot fer girar i observar amb diferents perspectives. És, per tant, poètica no sols la natura, sinó també els emblemes que construïm per colpir-la.

Però l'emoció profunda ve de l'arrel dels sentiments. Quan era nin a Mallorca hi havia grans gelades, els carrers estaven sense asfaltar i eren plens de bassots perquè sempre plovia. Als matins abans d'anar a escola vàiem les làmines de gel netíssimes sobre el fang que no havia aconseguit sollar-les; com era això possible? Com a nins sabíem que era molt fàcil embrutar-se i molt difícil rentar la roba, la mare sempre ens renyava, amb motiu, sabem ara. Però com podia surar una cosa bella sobre un món fosc, com si fos un cigne sobre un llac, com veiem al cinema?

És aquí on rau la dignitat profunda de la ciència. És sols un mirall per entendre la natura, per aglpir la matèria. Construïm una enorme bastida per tal de veure el que amb els ulls no es pot veure, per ensumar les sentors que el nas no pot percebre, per assaborir les molècules que el gust és incapaç de detectar. Empram el sentit per entendre el significat de les coses. El món no és més que un llibre obert que cal llegir amb delicadesa i paciència.

Hi ha la recerca històrica dels pioners per veure quins eren els elements essencials, sols es coneixien el plom, el mercuri, el sofre, el carbó de les mines, el ferro de les espases, el coure de les olles d'aram, l'estany de les copes de vi... Ni tan sols la humanitat era conscient de l'oxigen que es respirava. I com es combinen entre si aquests elements, dirà un profà? Aquí Lavoisier posa ordre a un desgavell de coneixements malgirbats amb teories espúries o sentiments alquimistes. El camí de perfecció venia marcat amb el fet de denegar tota pietat al cor que ens encega i mirar amb els ulls d'un infant, com a les pintures de Joseph Wright of Derby. Així, després de molts d'experiments es recuperen les idees de Demòcrit i Leucip, i gràcies a Dalton neix la teoria atomística. Per tant, entendre la natura és com jugar a billar amb centenars de bolles de colors i mides diferents.

Però pot la raó esdevenir poètica més enllà de la retòrica de la poesia? No és pas fàcil, ja que el llenguatge científic evita explícitament tot sentiment personal, tota pluralitat de sentiment, no es pot plorar d'alegria més enllà de la historieta d'Arquímedes. Just aquí comença una de les llivanyes que permeten que el sentiment entri a glopades en el coneixement: l'emoció de l'investigador. I aquí el poeta es trobarà còmode, com per exemple Miroslav Holub.

És així, no és el pensament el que ens porta al sentiment, és el braó de la vida inconscient que desplega la força titànica per arribar al coneixement. Els poemes a voltes històrics de Ruthven Todd o Roald Hoffmann ens parlen de la manera de desplegar-se que té la imaginació, de la manera com la creativitat projecta els seus models per encabir la realitat pètria i aliena al bípede humà.

Podem anar més enllà, la visió del científic no és pas la de l'home comú. És molt pròxima a la del pagès, que sap comprendre quina aigua pot beure i quina no, quan ha de sembrar i el dolor que tota feina convoca. Per exemple, el científic no pot escindir la paraula antocians de la remolatxa que compra, o no recordar la paraula betacarotens quan tria les pastanagues, o hidrocarburs alifàtics quan omple de benzina el dipòsit del cotxe. Ni els pigments de les pintures quan observa un quadre, especialment si l'ha de restaurar. Així, sap que Vermeer de Delft emprava els pigments blaus esmicolant, polvoritzant, lapislàtzuli, un silicat complex; per contra, Rembrandt emprava sucus ferotges d'animals per obtenir els blaus que el temps ha esbaldregat, ja que era molt més pobre econòmicament.

A l'home comú la Química li convoca sentiments de por. Li sembla com una màgia obscura. Sap que pot comprar l'antibiòtic a la farmàcia més propera i tenir-hi confiança malgrat que ho ignori tot de la síntesi orgànica. Però un laboratori és un lloc tenebrós i perillós, malgrat que en té un a casa seva que és la cuina. La sal no és clorur sòdic essencialment, ve de les salines, però ell no ha vist mai els bacteris halòfils i els colors intensíssims que despleguen, l'oli és verge, però no sap com a la tafona se separa de les pellofes que resten a les esportes, fer una maionesa no és pas fer una emulsió, fer un aguiat no comença pas amb el sofregit, que és una extracció liposuble seguida de la hidrosoluble quan hi afegim aigua i un poc de conyac, i òbviament fer un ou estrellat no té res a veure amb la Química. Va molt equivocadament, no hi ha vi sense química, perquè no hi ha vida sense química, la Química amb lletres grosses és l'instrument que l'home té per entendre la matèria. Per desenvolupar aquest instrument s'ha construït un llenguatge específic, el llenguatge químic, que sura sobre totes les llengües que l'usen. I si volem definir la nostra civilització europea per sobre de la dels babilonis, egipcis, grecs i romans, el que ens defineix com a poble i civilització és haver albirat la Química i la Música Simfònica. I totes dues tenen un llenguatge propi, universal i interactiu.

Vull aquí aprofitar l'ocasió, com sempre, per defensar la Química del delictes. Moltes vegades s'empra com a sinònim de tòxic i malfraig. Hi ha molts de productes tòxics, naturals i artificials (pensa, per exemple, en el verí d'una serp o els vapors sulfurosos d'un volcà). Però del mal ús del coneixement, la Química no en té cap culpa, de la mateixa manera que l'existència d'un Codi penal no implica que tots els advocats siguin els culpables dels delictes. De bons i dolents n'hi ha a cada casa.

Una visió des del camp artístic és la Taula Periòdica que l'artista plàstica Eugènia Balcells va realitzar l'any 2011 dins les activitats de l'Any de la Química, que va titular Homenatge als elements. En aquesta taula, a la casella de cada element hi inscriu el seu espectre d'emissió, normalment de belles coloracions. És el que tots veiem als focs artificials o en els colors de la flama a la llar: així, sabem que la flama pot ésser vermella pel sodi que conté la llenya, o groga com la pal·lidesa del senyal del potassi i blavosa del coure que porten alguns enzims vitals. És a dir, els elements, els àtoms que no veiem, se'ns manifesten amb el seu, i mai més ben dit, espectre. D'aquests espectres va néixer la Química Quàntica, el concepte que l'energia no és contínua i la sèrie d'orbitals s, p, d i f que tots hem après a l'escola, vull dir hem vist, malgrat que molts els hagin oblidat.

I tornant al títol: què se n'ha fet d'aquest filó poètic amb components químics, d'aquesta lluita de teories i sentiments, d'aquesta història humana de la ciència lluitant contra la raó obscura dels temps abissals? Alguns escriptors s'han atrevit a parlar-ne. Uns al Paradís perdut, altres en versos jocosos, però sempre tots cercant aquesta perspectiva essencial que neix dels sentiments cap a la realitat, de la pulsio inconscient cap al pensament sensible. D'aquests autors passaré a parlar-ne ara mateix, i de les estratègies que han seguit per fer quallar amb els cards salvatgins de la creativitat la llet fresca que obtenen munyint el que no sembla visible, palpant la matèria macroscòpica tal com la veuen els ulls i la mirada.

D'àtoms com a concepte abstracte per parlar de la matèria en parla en un poema didàctic Lucreci al seu De Rerum Natura, l'any 50 abans de Crist. Escoltem-ho ara en la traducció de Miquel Dolç:

ELS ELEMENTS PRIMORDIALS

Els cossos, de més a més,
Són els uns els elements primordials de les coses,
Els altres el que resulta de la combinació d'aquests principis.
Però els que són elements primordials de les coses,
Cap força no pot extingir-los;
Perquè amb llur cos sòlid acaben per prevaler.
Malgrat tot, sembla difícil de creure que, entre les coses,
Hom en pugui trobar una de matèria completament sòlida.
Així, el llamp del cel traspassa les parets de les cases,
Com també el clamor i les veus;
El ferro es fa incandescent al foc,
I les roques rebenten per l'ardor ferotge de la flama;
Ara, trencada per la calor es dissol la rigidesa de l'or,
Adés el glaç del bronze, vençut per la flamada, es liquida
O bé la calor i el fred penetrant travessen l'argent,
Ja que sentim una i l'altre en sostenir la copa amb la mà,
A la manera usual, segons quin sigui el doll de l'aigua abocada de dalt.
Fins en aquest punt ens sembla que no hi ha res de sòlid en les coses.

Aquest llibre preservà la idea dels àtoms durant segles. Gassendi, Newton i Dalton en varen beure el vi del coneixement. Aquest emblema encara és viu i el llibre és un clàssic llatí que tot lector culte ha de llegir.

A voltes les descripcions de la Química són més lliures i divertides. És el cas d'Alberto Cavaliere i la seva Chimica en versi. Rime distillate, que publicà l'any 1928 com a conseqüència d'haver suspès un examen a la Universitat i com a mètode preparatori:

COLORO

...

Composto trovasi,
puro non già,
per la sua massima
affinità.

Giallo verdognolo,
d'odor non grato,
è un gas venefico
che ci vien dato
quando il cloridrico
viene alle prese
con il biossido
di manganese.

A. Cavaliere. Chimica in versi (1928)

En el procés de la mirada el científic veu el món d'una manera particular, aquesta li fa trobar sensibilitats d'una alta puresa. Em permetreu reproduir el meu poema més citat:

DE RERUM NATURA

Quan un científic mira una pedra
no veu tan sols un objecte contundent,
hi veu tot un entramat de molècules,
l'estructura tridimensional dels silicats,
l'acumulació ofegada de foraminífers.
Quan mira un arbre coneix el perquè dels vius colors,
la distribució espacial dels àtoms de clorofil·la,
les cadenes de carbonis asimètrics que li han donat vida.
Quan era un infant i es demanava el perquè
de la duresa de les roques,
el canvi del vi en vinagre,
per què la sobressada torna blanca,
no sospitava la bellesa dels símbols,
el bell alenar del coneixement,
i que la mirada seria un acte de creació.
De la natura de les coses
cal extreure'n el plaer de viure.

À. Terron. Iniciació a la Química (1977)

Però també en el cor del simbolisme intens que empra la Química per desplegar la representació de la realitat hi ha grups poètics molt més delicats. Serveixi el gran poeta i novel·lista americà John Updike com a exemple quan contraposa la moderna formulació i els conceptes de la civilització hel·lenística:

THE DANCE OF THE SOLIDS

All things are Atoms: Earth and Water, Air
And Fire, all, Democritus foretold.
Swiss Paracelsus, in's alchemic lair,
Saw Sulfur, Salt, and Mercury unfold
Amid Millennial hopes of faking Gold.
Lavoisier dethroned Phlogiston; then
Molecular Analysis made bold
Forays into the gases: Hydrogen
Stood naked in the dazzled sight of Learned Men.

...

John Updike (1932-2009)

Però és en l'emoció de l'estudi, en la recerca intensa del laboratori quan un fa investigació, on els sentiments bateguen amb una força que el creador no pot estampar en els seus treballs científics, però sí, si és humanista, a la poesia, com per exemple Miroslav Holub (1823-1998), el cèlebre poeta txec:

ENCYCLOPÆDIA: SUM OF ALL KNOWLEDGE

(nova versió, d'Anthony Weir)

A huge brown and white bull
dangling from chains
by a hind leg torn from its socket
its prolapsed belly
contracted in spasm

is dragged with its twitching mouth along the ground
and slowly butchered
over a leaky drain.

The huge, protruding eye
is turning inward

where someone's fingernail
fishes around for ever
to find out the nature

of Beta-glucuronidase*.

M. Holub, Although (1969)

Els esforços, el dubtes, les contradiccions històriques, tot ens pot servir per reflectir el món que veuen i senten els químics. El premi Nobel Roald Hoffmann també és un poeta notable que ha publicat molts de versos. El seu interès per la poesia ve ja des dels seus anys d'estudiant de Química a la Universitat de Colúmbia de Nova York. Indic alguns fragments del magnífic poema dedicat a un altre premi Nobel, l'autor de la síntesi de l'amoníac a partir d'hidrogen i nitrogen, que porta el seu nom: ho cit a partir de la traducció castellana publicada amb autorització de l'autor a Barcelona:

FRITZ HABER

inventó un catalizador para extraer kilómetros cúbicos
del nitrógeno del aire. Fijó el gas
con virutas de hierro; fábricas alemanas siguieron
en tropel produciendo toneladas de amoníaco,

y fertilizantes, meses antes que las vías marítimas
al salitre chileno y al guano fueran cortadas,
justo a tiempo para acumular existencias de pólvora,
explosivos para la Gran Guerra. Haber sabía como trabajan

...

R. Hoffmann

I qui és primer, el poeta o el científic? És una pregunta fàcil de contestar. Primer és l'ésser humà que camina, pensa, observa i viu. Després el cant, amb la paraula seguint el ritme de les emocions. En aquest procés pot créixer el científic, que expressarà la joia de la visió química, l'esforç per comprendre la natura, i colpirà amb la música de les esferes, que no són pas els planetes, sinó els àtoms dels elements essencials que la Química ens ha ajudat a desvelar.

És així que la recerca humana sempre perdura, en l'home corrent per fets de vida, en el científic, amb la il·lusió de comprendre un poc més el que veu sense veure, el que sent quan imagina. És aquesta una sendera sense fi i sense fi, una lluita cap a la immensitat. Acabarem citant el químic i poeta lisboeta Antonio Gedæo (1906-1997), amb una traducció d'urgència:

PEDRA FILOSOFAL

...

Eles não sabem, nem sonham,
que o sonho comanda a vida
Que sempre que um homem sonha
o mundo pula e avança
como bola colorida
entre as mãos de uma criança.

Pedra Filosofal

Ells no saben, quan somnien,
Que el somni comanda la vida.
Que sempre que un home somnia
El món bota i avança
Com una pilota acolorida
Entre les mans d'un nin.

d'Àngel Terrón

Espermatozous

- Tots els camins ens allunyen del paradís.
- La filosofia és el fòssil de la felicitat.
- En filosofia, qui afirma perd [mayeüsis]
- Tot i que, a vegades, estaborneix.
- De joves cerquem la felicitat, d'adults, la veritat; quan les havem som vells.
- El poder i/o la riquesa o bé la llibertat i/o la certesa. Són dos camins paral·lels.
- La llibertat sempre és lluny del poder.
- Els negocis del poder (diplomàcia) i dels diners (acords comercials) fan un ús pràctic de la veritat. La filosofia, n'abusa.
- Entre les moltes equacions filosòfiques, elementalment inútils, hi ha: realitat = veritat. Ha estat la meva d'ençà que ho record.
- Aquest és, al meu parer, un dels abusos esmentats abans.
- Encara que la equació que fa: felicitat = veritat és l'abús més contundent.
- La realitat no pensa.
- Qui cerca ser feliç mai no mereix ser-ho. Qui no ho cerca, no es mereix res.
- M'havia imaginat el lloc paradisiàc com un ribatge amb vegetació esponerosa. Després, com una planúria sòlidament desolada, com si la superfície de les coses fos la pell de la ment. Més tard com una profusió d'edificis o un bosc protegit. A la fi, com les fondàries d'un oceà conscient. Ara me l'imagín, novament, com una cova.
- I no com la cova d'Aladar, ni com la d'Alí-Babà.
- També pot ser un simple clot. No es tracta d'amagar-nos-hi, es tracta de sembrar-nos-hi.
- Ser el germen d'alguna cosa ens du més enllà de la veritat, de la felicitat, de la realitat, de la recerca i, fins i tot, de la mateixa cosa.
- No és una creença, és una activitat. Però les activitats no avancen sense afirmar.
- No hi ha cap activitat filosòfica. La filosofia sempre ve després de l'activitat.
- Ni hi ha cap saber (ni veritat) lògic. La lògica sempre ve després del saber (o la veritat).
- Som capaços de ser feliços perquè no ho sabem.

Fetitxes

- Vivim d'allò que no necessitam.
- La nostra veneració natural per les coses supèrflues és el fonament dels criteris morals. Ens impressiona allò gratuït i ens atreu sense remissió allò que estam ben segurs que no serveix de res. No és tracta, únicament, de l'excitació pel luxe i el dispendi, què també, sinó del vertigen extàtic que ens produeix allò que ens sobrepassa. Advertiu quina sequedat ètica impregna les imprecacions contra la idolatria, especialment furioses al llibre de la Saviesa. Allà s'hi reconeixen aquestes assercions amb exemples ètnics: el fuster es fabrica l'ídol amb la fusta que no serveix per fer cap moble, ni cap mànec d'eina, ni tan sols és bona per encendre foc; el terrissaire, amb el fang que es clivella si provam d'endurir-lo per cuinar o estotjar aliments i, ells i tants d'altres, es prostren davant de l'artefacte que saben ben explícitament que és paralític, cec i incapaç de raonar, i el prenen com a garantia de les seves activitats lucratives i la seva salut. Al llibre de la Saviesa, escrit en grec bastant després de Plató i d'Aristòtil, s'hi predica que la veritable alternativa a l'adoració de les imatges és l'adoració d'un Déu inobservable. El bot conceptual em sembla més un pas de dansa o una pirueta d'acrobàcia gimnàstica que un veritable moviment cap a una altra part. A la Bíblia hi ha la mostra més refinada i perversa d'aquesta propensió a exaltar la inutilitat; el fetitxe bíblic és la paraula, però la paraula solidificada per l'abús de l'alfabet. Les escriptures antigues de tipus pictòric o els ideogrames, tenen marge de flexió comparables als de l'escriptura musical, cada lector les ha de recrear. L'escriptura alfabètica, tot i els clivells i esquerdes, reproduïx infinitament els mateixos sons i idees; l'obsessió per atrapar la dicció és la font de les religions monoteistes i, al mateix temps, la base de la seva perversió. Els llibres sagrats són els ídols ignorants en els quals els fidels confien, un cop i un altre, trobar una nova ciència. Les llengües enterrades, el sumeri, el sànscrit, l'hebreu, el grec o l'àrab, es reanimen fent-les la respiració boca a boca perquè parlin de la vida en nom dels que són, simplement, vius. Aplicar aquesta

del llibre inèdit "Úter"

constatació no vol dir renegar dels llibres sagrats ni, per extensió, de qualsevol llibre (la desconfiança en els textos està molt ben raonada, i perfectament eludida, en el Fedre) sinó, al contrari, desar-los en el mateix prestatge dels ídols pagans, amb la mateixa tossuderia que ens els fa igualment imprescindibles i joiosament impracticables. Les paraules més enceses i pregones, la tasca truculenta d'enregistrar-les, un cop proferides, i de perfer-les fins que ens semblin dignes de quedar talment, ens alleugen de la nostra rabiosa impotència de tornar-les viure. No ens permeten alenar millor, no ens guareixen cap lesió física ni ens procuren abric, defensa o energia, però ens fan al·lucinar i ens donen, així, el plaer més intens i indefinit de tots, l'excitació d'actuar actualment, sense cap fi.

- La consagració de la potència en el poder, perquè el poder és sempre inservible. Per això ens fascina més que la primavera. Per això mai som àcrates del tot.
- Les drogues sempre són espirituals [càbala].
- Els residus elevats a la categoria d'esqueixos sublims: relíquies.
- Passam diferents cops pels mateixos llocs i ja no són els mateixos, d'aquesta manera ens feim nosaltres mateixos [Rilke].
- Ens veneram en allò més arriscadament improductiu que hem fet mai. Aquí imitam la precisa improvisació de la natura en cada acció: col·leccionam aquests ictus i ens els posam a disposició permanent en un lloc que suposam, o fingim, que és l'únic que ens identifica.
- Els instants més prescindibles són els nostres déus personals [spots of time].
- Com els infants que premem les joguines rompudes, com els adults que s'arrapen a les seves relacions fetes malbé, com els vells que pregonen, ufanosos, els seus fracassos més sonats. Ens vanagloriam de la nostra incapacitat, creixem sobre el que no hem sabut fer.
- No cometem errors per aprendre sinó per fruir-los esbojarradament.
- I aquella jove mare ximpanzé que no va amollar el seu nadó mort durant dies.

de Bernat Munar

Esborr el cant i sóc en el destrac
que em fa desaparèixer

Fong fugaç:
els ulls amiden l'ombra del desglac
del gest que entela l'urc del desenllaç

i cada pas no és més que un altre pas
que espitja temps de l'alba vers l'ocàs
i no deixa altra petja que aquest ras
humil silenci on s'alça el fràgil mas

de mi

(que sóc l'alè que s'hi espesseix
el verb que intenta in-

venta i percudeix
l'absurd d'un nom

l'absurd d'un món

l'efervescència d'un quan, d'un on
on sols perdura allò que resisteix:
el palimpsest

el cant que persisteix)

de Pere Perelló i Nomdedéu

26 x 36 cm.

Acrylic on wood

Cristòfol Pons

Invocar

La vida ho dominarà tot.

Litúrgia a la muntanya
de plàncton trastornat.

A partir d'ara
junts serem l'estiu perpetu

i aprendrem
a multiplicar

l'infinít per l'infinít.

de Jaume C. Pons Alorda,

de l'inèdit Cala foc als ossos

El Bard

Els ulls deixen de veure el
verí de cada imatge i ja només
entenen el dialecte
d'una glopada de mel a la font.

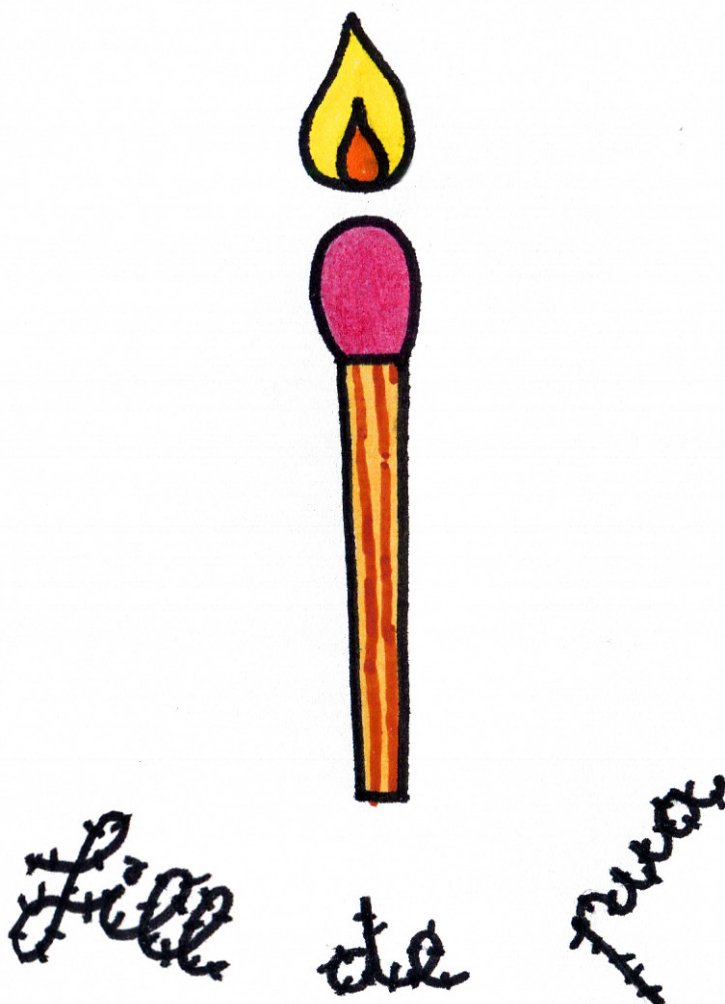
Es precipita en torrentades
una dolça llet materna.

Uns dits aprenen la mecanografia única de la tendresa.

I en tots i cadascun dels jardins
descobreixo com un infant
que davall dels dits hi tinc
les mans.

**Blai Bonet
Albert Pinya
Joan Josep Marcó
Emili Sànchez-Rubio
Jaume Munar
Lucia Pietrelli
Àngel Terrón
Bernat Munar
Pere Perelló i Nomdedéu
Cristòfol Pons
Jaume C. Pons Alorda**

<http://fil-de-pua.blogspot.mx/>
<https://www.facebook.com/FilDePua>
@Fil_de_pua
fildepua@gmail.com